

32001H0166

L 60/51

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

2001 3 1

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REKOMENDACIJA
2001 m. vasario 12 d.
dėl Europos bendradarbiavimo vertinant mokyklinio švietimo kokybę
 (2001/166/EB)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 149 straipsnio 4 dalį ir 150 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,

laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) Būtina skatinti europinę pakraipą švietimo srityje, nes tai yra pagrindinis tikslas, kuriant tautų Europą.
- (2) Geros kokybės švietimas yra vienas iš svarbiausių pradinio ir vidurinio ugdymo, įskaitant profesinį mokymą, tikslų visoms valstybėms narėms besimokančios visuomenės kontekste.
- (3) Mokyklinio švietimo kokybė turi būti užtikrinta visuose ugdymo lygiuose ir srityse, nepaisant švietimo tikslų, metodų ir poreikių skirtumų bei mokyklų pasiekimų rangų, jei jie nustatyti.
- (4) Pastaraisiais dešimtmečiais visose pramoninėse šalyse švietimui skiriama daugiau lėšų. Švietimas yra laikomas ne vien

tik asmeninio tobulėjimo priemone, bet ir indėliu į socialinę sanglaudą, socialinę integraciją ir užimtumo problemų sprendimą. Mokymasis visą gyvenimą yra svarbi žmogaus ateities profesiniu ir asmeniniu lygiu kontrolės priemonė. Geros kokybės švietimas yra svarbus darbo rinkos politikos, laisvo darbuotojų judėjimo Bendrijoje bei diplomų ir pedagoginės kvalifikacijos pripažinimo atžvilgiu.

- (5) Valstybės narės turi užtikrinti, kiek tai įmanoma, kad ugdymo programose būtų atsižvelgta į visuomenės raidą.

- (6) Valstybės narės turi padėti švietimo įstaigoms vykdyti naujojo tūkstantmečio švietimo ir socialinius reikalavimus bei neatsilikti nuo šių reikalavimų sąlygojamos raidos. Todėl valstybės narės turi remti švietimo įstaigas, su tikslu pagerinti jų teikiamas paslaugas, padėdamos joms rengti naujas mokymo kokybę užtikrinančias iniciatyvas ir skatinti asmenų judėjimą tarp šalių bei žinių perdavimą.

- (7) Darbo rinkos politikos srityje Taryba kasmet priima užimtumo gairių rinkinį, paremtą kiekybiškai išreikštais tikslais ir rodikliais. 2000 m. užimtumo gairių rinkinio 7 gairė, išdėstyta Sprendimo 2000/228/EB ⁽⁴⁾ priede, nurodo, kad valstybės narės „tobulins mokyklų sistemų kokybę, su tikslu ženkliai sumažinti jaunų žmonių, anksti patenkančių už mokyklos sistemos ribų, skaičių. Ypatingas dėmesys turi būti skiriamas ir jauniems žmonėms, turintiems mokymosi sunkumų“.

- (8) Minėtų gairių rinkinio 8 gairė ypatingą dėmesį skiria kompiuterinio raštingumo tobulinimui, mokyklų aprūpinimui kompiuterine technika ir galimybių moksleiviams naudotis Internetu išplėtimui iki 2002 m. pabaigos, kurie teigiamai paveiktų švietimo kokybę ir parengtų jaunus žmones skaitmeninių technologijų amžiui.

⁽¹⁾ OL C 168, 2000 6 16, p. 30.

⁽²⁾ OL C 317, 2000 11 6, p. 56.

⁽³⁾ 2000 m. liepos 6 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje), 2000 m. lapkričio 9 d. Tarybos bendroji pozicija (OL C 375 2000 12 28, p. 38) ir 2001 m. sausio 16 d. Europos Parlamento sprendimas (dar nepaskelbtas Oficialiajame leidinyje).

⁽⁴⁾ OL L 72, 2000 3 21, p. 15.

- (9) Judėjimo skatinimą kaip Bendrijos tikslą, įtvirtintą Sutarties 149 ir 150 straipsniuose, turėtų skatinti geros kokybės švietimas.
- (10) Europos bendradarbiavimas ir tarpvalstybinis keitimasis patirtimi padeda nustatyti ir skleisti efektyvius ir priimtinius kokybės vertinimo metodus.
- (11) Sistemos, sukurtos kokybei užtikrinti, turi išlikti lanksčios ir lengvai pritaikomos prie naujos situacijos, susiklostančios keičiantis švietimo įstaigų struktūrai ir tikslams, atsižvelgiant į kultūrinius švietimo aspektus.
- (12) Valstybių narių ir atskirų švietimo įstaigų kokybės užtikrinimo sistemos skiriasi viena nuo kitos savo dydžiais, struktūromis, finansine padėtimi, instituciniu pobūdžiu ir įvairių įstaigų požiūriu į švietimą.
- (13) Kokybės vertinimas ir ypač pačios mokyklos atliekamas savęs vertinimas yra tinkamos priemonės mažinti jaunų žmonių, anksti patenkančių už mokyklos sistemos ribų, skaičių ir kovoti su socialine atskirtimi apskritai.
- (14) Yra daug įvairių priemonių, skirtų geros kokybės švietimui pasiekti. Viena iš šių priemonių yra kokybės vertinimas, kuris yra svarbus garantuojant ir gerinant švietimo kokybę bendrojo ugdymo ir profesinėse mokyklose. Vertinant švietimo kokybę, *inter alia*, privalu vertinti mokyklų pajėgumą atsižvelgti į vis labiau visame pasaulyje plintančių informacinių technologijų naudojimą.
- (15) Ypač svarbus yra institucijų, dalyvaujančių mokyklinio švietimo kokybės vertinime, bendradarbiavimas Europos mastu. Veikiantys bendradarbiavimo tinklai, pavyzdžiui, 1995 m. valstybių narių įsteigtas Europos švietimo sistemų vertinimo politikos kūrėjų tinklas, gali suteikti neįkainojamą pagalbą įgyvendinant šią rekomendaciją.
- (16) 1994 ir 1995 m. Komisija įgyvendino aukštojo mokslo kokybės vertinimo bandomąjį projektą. 1998 m. rugsejo 24 d. Tarybos rekomendacija 98/561/EB dėl Europos bendradarbiavimo užtikrinant aukštojo mokslo kokybę ⁽¹⁾ pabrėžia keitimosi informacija ir patirtimi bei valstybių narių bendradarbiavimo dėl kokybės užtikrinimo svarbą.
- (17) Socrates programa ⁽²⁾, ypač 6.1 veiksmas, kviečia Komisiją remti keitimąsi informacija ir patirtimi bendro intereso klausimais. Mokyklinio švietimo vertinimas yra vienas iš svarbiausių minėto veiksmo objektų.
- (18) Nuo 1996 m. kovo mėnesio, siekdama visapusiškai ištirti vertinimo klausimą ir aprašyti švietimo vertinimo būdų ir metodologijų, naudojamų skirtinguose lygiuose, įvairovę ir gausą, Komisija inicijavo įvairias studijas ir ėmėsi kitokios organizacinės veiklos.
- (19) 1997-1998 akademiniiais metais Komisija šimtas vienoje Socrates programoje dalyvaujančių šalių pradinėje ir vidurinėje mokykloje įgyvendino bandomąjį projektą, kuris pagerino žinias apie kokybės klausimus ir padėjo pagerinti mokymo kokybę tose mokyklose. 1999 m. birželio mėnesio baigiamąjoje ataskaitoje, pavadintoje „Mokyklinio švietimo kokybės vertinimas, Europos bandomasis projektas“, daugelis metodologinių elementų pabrėžiami kaip itin svarbūs sėkmingam pačios mokyklos atliekamam savęs vertinimui.
- (20) 1997 m. gruodžio 16 d. išvadose ⁽³⁾ Taryba konstatavo, kad vertinimas taip pat yra svarbus elementas užtikrinant ir tam tikrais atvejais gerinant kokybę.
- (21) Nėeiliniame Europos Tarybos susitikime, vykusiam 2000 m. kovo 23-24 d. Lisabonoje, Tarybai pirmininkaujanti valstybė savo išvadose paskelbė, kad Europos švietimo ir mokymo sistemos turi prisitaikyti prie informacinės visuomenės poreikių bei poreikio didinti užimtumo lygį ir gerinti jo kokybę.
- (22) Atsižvelgiant į Sąjungos plėtrą, stojančios šalys turi būti įtrauktos į Europos bendradarbiavimą kokybės vertinimo srityje.
- (23) Būtina atsižvelgti į subsidiarumo principą ir išimtinę valstybės narės atsakomybę už savo švietimo sistemos organizavimą ir struktūrą tam, kad kiekvienos valstybės kultūros ypatumai ir švietimo tradicijos galėtų toliau vystytis,

I. REKOMENDUOJA, KAD VALSTYBĖS NARĖS:

atsižvelgdamos į joms būdingas ekonomines, socialines ir kultūrines aplinkybes bei tinkamai įvertindamos europinę pakraipą, remtų mokyklinio švietimo kokybės vertinimo tobulinimą tokiais būdais:

- 1) paremdamos ir tam tikrais atvejais įsteigdamos aiškias kokybės vertinimo sistemas, kuriomis būtų siekiama:
 - a) garantuoti geros kokybės švietimą, skatinant socialinę integraciją ir užtikrinant lygias mergaičių ir berniukų galimybes;
 - b) garantuoti mokyklinio švietimo kokybę kaip mokymosi visą gyvenimą pagrindą;

⁽¹⁾ OL L 270, 1998 10 7, p. 56.

⁽²⁾ OL L 28, 2000 2 3, p. 1.

⁽³⁾ OL C 1, 1998 1 3, p. 4.

- c) skatinti pačias mokyklas atlikti savęs vertinimą kaip metodą, sukuriantį besimokančią aplinką ir tobulinantį mokyklas, subalansuotų pačios mokyklos atliekamo savęs vertinimo ir kitų išorinių vertinimų rėmuose;
 - d) naudoti metodus, skirtus kokybei gerinti, kaip priemones, padedančias sėkmingai prisitaikyti prie greitai ir nuolat kintančių pasaulio reikalavimų;
 - e) išaiškinti pačios mokyklos atliekamo savęs vertinimo tikslą ir sąlygas bei užtikrinti, kad požiūris į pačios mokyklos atliekamą savęs vertinimą atitinka kitas reguliavimo formas;
 - f) plėtoti išorinį vertinimą tam, kad būtų teikiama metodologinė pagalba pačios mokyklos atliekamam savęs vertinimui ir kad būtų atskleistas požiūris į mokyklą iš šalies, kartu tuo skatinant nuolatinio tobulėjimo procesą ir pasirūpinant, kad nebūtų apsiribojama vien tik administraciniais patikrinimais;
- 2) skatindamos ir tam tikrais atvejais paremdamos asmenų, susijusių su mokyklomis, įskaitant mokytojus, mokinius, vadovybę, tėvus ir specialistus, įtraukimą į išorinį ir pačios mokyklos atliekamo savęs vertinimo procesus mokyklose tam, kad būtų skatinama bendra atsakomybė už mokyklų tobulinimą;
- 3) remdamos pačios mokyklos atliekamo savęs vertinimo priemonių valdymo ir naudojimo mokymus, siekiant tokių tikslų:
- a) padaryti pačios mokyklos atliekamą savęs vertinimą veiksminga priemone, stiprinančia mokyklų galimybes tobulėti;
 - b) užtikrinti gerų praktinių pavyzdžių ir naujų pačios mokyklos atliekamo savęs vertinimo būdų sklaidą;
- 4) paremdamos mokyklų galimybes mokytis vienas iš kitų nacionaliniu ir Europos mastu, siekiant tokių tikslų:
- a) nustatyti ir skleisti gerus praktinius pavyzdžius ir efektyvias priemones, tokias kaip rodikliai ir standartai, mokyklinio švietimo kokybės vertinimo srityje;
 - b) visuose atitinkamuose lygiuose sukurti tokią mokyklų bendradarbiavimo sistemą, kuri sudarytų galimybę mokykloms viena kitai padėti ir veikti kaip išorinis vertinimo proceso impulsas;
- 5) skatindamos bendradarbiavimą tarp visų institucijų, dalyvaujančių mokyklinio švietimo kokybės vertinime, ir remdamos jų partnerystę Europos mastu.

Šis bendradarbiavimas galėtų apimti tokias sritis:

- a) keitimąsi informacija ir patirtimi, pirmiausia metodologinės raidos ir gerų praktinių pavyzdžių srityse, ypač naudojant pažangias informacines ir komunikacines technologijas ir prireikus rengiant Europos konferencijas, seminarus ir pasitarimus;

- b) duomenų rinkimą ir priemonių, tokių kaip rodikliai ir gairės, ypatingai susijusių su kokybės vertinimu mokyklose, tobulinimą;
- c) mokyklinio švietimo vertinimo rezultatų skelbimą, vadovaujantis atitinkama kiekvienos valstybės narės ir jos švietimo įstaigų politika, padarant tuos rezultatus prieinamais valstybių narių valdžios įstaigoms;
- d) ryšių tarp specialistų skatinimą tam, kad būtų kaupiama ir apibendrinama šios srities europinė patirtis;
- e) tarptautinių tyrimų rezultatų panaudojimą mokyklų kokybės vertinimo tobulinimui.

II. KVIEČIA KOMISIJA:

- 1) glaudžiai bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis ir vadovaujantis veikiančiomis Bendrijos programomis, skatinti I skyriaus 4 ir 5 punktuose minėtą bendradarbiavimą, įtraukiant į jį atitinkamas organizacijas ir asociacijas, turinčias šioje srityje reikalingos patirties.

Tai atlikdama Komisija turi užtikrinti, kad visa nauda yra gaunama iš Eurydice tinklo patirties, kaip tai nurodyta Socrates programos 6.1 veiksmė;

- 2) remiantis veikiančiomis Bendrijos programomis, sudaryti duomenų bazę, kurios pagalba būtų skleidžiama informacija apie efektyvias mokyklinio švietimo kokybės vertinimo priemones ir būdus. Į duomenų bazę taip pat turi būti įtraukti geri praktiniai pavyzdžiai, o ji pati turi būti prieinama Internetu; taip pat turi būti užtikrintas interaktyvus jos naudojimas;
- 3) panaudoti veikiančių Bendrijos programų išteklius ir vykdančias programas įgytą patirtį bei tobulinti jau veikiančius bendradarbiavimo tinklus;
- 4) pirmiausia, sudaryti įvairiose valstybėse narėse jau naudojamų pradinio ir vidurinio ugdymo kokybės vertinimo priemonių ir strategijų sąrašą. Sudarius sąrašą, Komisija kartu su valstybėmis narėmis nustatys tolesnius veiksmus. Europos Parlamentas, Taryba, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas bei Regionų komitetas turi būti reguliariai ir išsamiai informuojami apie tolesnius veiksmus;
- 5) pateikti Europos Parlamentui, Tarybai, Ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui trejų metų išsamias ataskaitas, sudarytas atsižvelgiant į valstybių narių dalyvavimą, apie šios Rekomendacijos įgyvendinimą;
- 6) vadovaujantis šiomis ataskaitomis, padaryti išvadas ir pateikti pasiūlymus.

Priimta Briuselyje, 2001 m. vasario 12 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkė

N. FONTAINE

Tarybos vardu

Pirmininkas

T. ÖSTROS